

1670

1. Muskersrodt, Tobias Niderisch: De recognitione facti
2. Carpzov, Augustus Benedectus: De jure dividiendi, et
individui circa personas, res et actiones
3. Franckenstein, Christian Fridericus: De Gajo et Lucio
Caesibus ex Tacit. lib I annal. CIII
4. Gerserus, Frdr.: De intestato
5. Rothenberg, Adamus: De actale honoribus et officiis
; Torca
6. Romannus, Paulus Franciscus: De juramento testium
7. Romannus, Paulus Franciscus: De concurrentia juris-
dictionis
8. Romannus, Paulus Franciscus: De jure episcopali
protestantium
9. Romannus, Paulus Franciscus: De mercatura
10. Romannus, Paulus Franciscus: De medicis.

1670

11. Romanius, Paulus Franciscus: De furtis
  12. Romanius, Paulus Franciscus: De obligationibus in
heredes tam active, quam passive hereditario
  13. Selymann, Balt. Frid.: Descriptionis antiquae usque
late
  14. Schacher, Auridius: De renunciationibus actionum
indubiarum
  15. Schacher, Auridius: De actione subsidiaria: De
magistratus consequendis
  16. Schwendendaefferus, Barth. Leonhardus: De annis
  17. Schwendendaefferus, Barthol. Leonhardus: De eo, quod
circa formale ac factale opponendarum, exceptio-
rum in iuris Romani, German. ac Saxonici hodie
iustam est.
- 1671.
1. Alberti, Valentini: De coloniis

1671.

2. Fellnerus, Ioannes : Media orthodoxae religionis
inter excessum et defectum via.
3. Heterus, Io. Christianus : De Lacet demoniorum } 8 v. 1. 2. 3.
sed non rigore adversus peregrinos.
4. Kuehlerus, Georgius Guilielmus : De autochiria.
gest. Meribylus, Johann Val : De infantibus supposititiis
vulgo Wechselkinder 2 Bunde
6. Rechenberg, Adam : Johannes Hus, Martyr
7. Romanus, Paulus Franciscus : Prognosis, quae est
orationem solemnem, quam propter novam fundecta-
rum professionem propelem subeundam recita-
tura est, inserta.
8. Romanus, Paulus Franciscus : De Senatus Consulto Vellejano
9. Romanus, Paulus Franciscus : De bonis hereditariis

177
1670, 5, XL.
Εν τῷ τῷ Ἰησοῦ ἀλογηθεῖ ἀλογηθῶ
ὀνόματι!

INTESTATUS,

nobilissimo Jctorum ordine
consentiente

PRÆSIDE

FRIDR. GEISLERO, Reussendorff-Silesio.

Phil. & J. U. D. Majoris PP. Collegii Collegiatio

Præceptore officioso amore colendo,

publicè

A. C. 1670. d. 3. Februar. H. L. Q. C.
ad examinandum propositus

GODOFREDO Böttiger/ Bornâ-Misnico,
Jurium Studioſo.

L I P S I Æ,

Literis JOHANNIS ERICI HAHNII.

H. M. E.

Exemplum

1712

INTESTATUS

nobilissimo J. Cornu ordine

consentane

R. R. S. I. D. E.

FRIDR. CARLERO, Renssendorff-Schen

Widw. J. H. Majoris R. Collegii Collegiaro

Widw. J. H. Majoris R. Collegii Collegiaro

publitz

M. J. R. S. I. D. E. R. R. S. I. D. E.

ad et amantissimam propoliam

Widw. J. H. Majoris R. Collegii Collegiaro

Widw. J. H. Majoris R. Collegii Collegiaro

1712

FRIDR. CARLERO, Renssendorff-Schen

I. N. D. N. J. C.

Præloquium.

SCHOLASTICAS DISPUTATIONES parum prodesse *ad sapien-iam*, iudicavit Hugo Grotius; Eodem tamen auctore didici, illas ideò non esse omnimodis contemnendas, utpote quæ, velut militiæ togatæ Prolusiones, profunt ad parandum foro & lubitaneo certamini ingenium.

Dum autem ejusmodi Prolusionem cogito, & in diffusum Juris campum (Thematis seligendi gratiâ) excurro, idem mihi usu venit, quod illis, qui verno tempore Hortos floribus variegatos ingrediuntur, sed modò hoc, modò illo naturæ ludentis spectaculo trahuntur. Animus meus, ut fatear quod res est, aliquoties abiit in diversa, mox hanc, mox illam ambiens materiam. Tandem tamen acquievit in præsentî & fortassis non fuili ac inutili Materjâ, quam concisis Thesibus iuclusam, amicæ & publicæ disquisitioni exponam: firmâ spe fretus, fore ut non solum meo ingenio Exercitium, sed etiam Veritati *secundum c. grave 7. c. 35. qu. 9.* thesium agitæ, splendidior Lux accedat.

Ne autem illotis, *ut ita dixerim cum Cajol. 1. ff. de Orig. jur.* manibus rem aggrediar, prius mihi exoranda erit SS. TRINITAS, ut hos meos conatus ad optatum Finem clementissimè perducatur!

A B

Th. I.

INTESTATUS.

Th. I.

Methodica cujusvis rei tractandæ ratio est, auspicari & exquirere, UNDE res ipsa, de quâ agitur, descendat *l. 1. pr. ff. de I. & I. More* igitur etiam Jctis familiari Notationem vocis præmittam.

INTESTATUS dicitur, uti constat, à præpositione IN, quæ h. l. minuit significationem, & idem est ac *non*: quemadmodum, passim ita sumitur apud Auctores, teste *Buchner. in Thef. Fabr. p. m. 479. a.* & verbo TESTARI, quod ipsum triplicem agnoscit significationem: (1.) idem est ac testem Agere, (2.) significat testem Implorare, (3.) deniq; dicitur etiam rō Testari de Rebus, quas post mortem fieri volo, *vid. Martin. Lexic. Philolog. p. m. 3871.* Atq; hæc de vocabuli intestati Etymologia.

Th. II.

HOMONYMIAM quod attinet, benè hæc notandum venit, quod vocula hæc bifariam in jure nostro accipiatur, *proprie* scilicet & *improprie*.

PROPRIE intestatus is dicitur, (a.) vel qui, cum posset jure testari, tamen testatus non est, fortè *noluit*, aut quia impeditus, puta morte, *non potuit*; (b.) vel qui testamentum quidem fecit, sed non Jure, puta si septem testes non adhibuerit: si filium, quem in potestate habet, præterierit: & in summa, si quas alias solennitates in testamentis sciendiis à jure requisitas non observaverit, *l. 12. C. de testam. (γ.)* vel qui testamentum quidem jure fecit, sed quod ex post facto infirmetur: quod fit, si rumpatur, vel irritum fiat, *ut exposuit Justin. Inst. quib. mod. testam. infirm. (δ.)* vel deniq; si ex testamento nemo Heres existat, *ut in Inst. de hered. ab intestato, pr. l. 64. ff. de V. S.*

Porrò intestatus etiam alio sensu sumitur, quum opponitur antestato, i. e. ei, qui testato conventus est, *vide Cujac. 7. observat. 16.*

IMPROPRIE intestati dicuntur, qui planè testari non potuerunt, *l. 1. pr. ff. de suis & legit.*

Th. III.

Atque hæc ultima vocabuli hujus significatio etiam ad nos impresentiarum spectat, hinc quoq; dicimus INTESTATOS eos, quibus non licet facere testamentum: seu qui testamenti faciendi jus non habent, *pr. Inst. quib. non est permiss. fac. test.*

Th. IV.

I N T E S T A T U S .

Th. IV.

Eorum v. summam & catholicam DIVISIONEM ponimus hanc: quòd videlicet quidam testari prohibeantur vel Naturâ, vel Lege.

Th. V.

NATURA testari prohibitos iterum in duas locamus classes, quarum priorem defectu Animi, posteriorem verò defectu Corporis laborantibus adscribimus.

ANIMI defectus nobis dicitur, cùm quis VEL eâ est ætate, ut animi iudicium nondum habeat, VEL, ejus est ætatis, ut habere quidem possit, non tamen habet ex casu aliquo, eocq; *fortuito*, vel *naturali*.

Th. VI.

Priori classi accensentur I. IMPUBERES, §. 1. *Inst. quib. non est perm. fac. test.* quales sunt Masculi qui decimum quartum, & Fœminæ, quæ duodecimum ætatis annuam nondum compleverunt, l. 5. ff. *qui test. fac. poss. §. l. 4. C. eod.*

Quem quidem annum complevisse quis dicitur, dum ejus Ultimatum attigerit diem. Quoties enim de Favore alicujus agitur, (in quò pleniore plerunq; interpretatio admittitur. *Dd. ad c. 15. de R. l. in bro.*) ut potius valeat testamentum, quàm pereat, placuit, diem ceptum habere pro completo, *Schneider. ad §. 1. Inst. quib. non est perm. fac. test. n. 1. §. 2. Harpprecht. hic l. n. 3. Carpz. part. 3. const. 6. def. 6.*

Quare a. impuberibus testamenta facere non liceat, Ratio obvia est: quia nullum eorum animi est iudicium, *uri loquitur §. 1. Inst. qui testam. facere poss. confer. l. 4. C. qui test. fac. poss. h. e. tale*, quale requiritur in eo, qui de Omnibus facultatibus suis Unâ perpetuâ dispositione statuere cogitat. Etenim ut quis jus testandi habeat, imprimis integritas Mentis & perfectio requiritur, l. 2. ff. *qui testam. fac. poss.* unde & testamentum ultimum mentis iudicium appellatur, l. 19. §. *prætere à ff. de inoff. testam. l. 5. ff. quæ ad. test. aper.* ac ultimorum iudiciorum contestatio, §. *pen. Inst. de testam. ordin. ibid. Wesenb.* Secundum quam opinionem etiam Scabinos Jenenses pronunciaffe, tradit Magnif. Dn. *Nichter de testam. ad l. 4. C. qui testam. fac. poss. n. 17.*

Dicta (juris Civilis videntur *Ludov. de ult. volunt. part. 1. c. 2. p. 25.*) decreta procedunt (1.) etiam si Impubes sit in confinio Pubertatis,

I N T E S T A T U S.

tis, quò dicitur capax doli esse, & malitia supplere ætatem. Ratio hujus ampliacionis est, quia lex præcisè requirit ad testamentificacionem Certum & Realem annorum numerum, l. 5. ff. qui test. fac. poss. & l. 4. C. eod. ibiq; Job. Brunnemann. (2.) Quin & tunc Impuberis testamentum non valet, quando cum Tutoris auctoritate factum est; Ratio, quia ejus auctoritas in testamentis non attenditur, & testamentum Minoris valet, etiamsi ejus tutor dissentiat, *Tiraquell. ad l. 8. C. de revoc. donat. n. 5.* Ita Mulier, quamvis in perpetuâ tutelâ esse dicatur, libere potest testari, nec indiget curatoris consensu, *per text. express. in const. Nov. Elect. Aug. part. 2. Const. 15. in fin. vers.* Jedoch mögen Ehefrauen / Witwen und Jungfrauen / wo sie ihre mündigen Jahre erreicht haben / vor sich selbst von ihren Haab und Gütern beweglichen und unbeweglichen aufferhalb der Gerade wol Testament machen. *Moller. lib. 5. semestr. c. 1. n. 68. Berlich. part. 2. conclus. 17. n. 97.* Jus n. testandi per Se firmum esse debet, nec ex Alienâ voluntate, atq; arbitrio dependere l. 32. pr. ff. de hered. instit. l. 1. ff. qui testam. fac. poss. & Tutor datur ut consulat pupillo Viventi, non Morienti, *secund. Gloss. in l. 4. C. qui test. fac. poss.* (3.) Imò Impuberis testamentum ne quidem ad Pias causas validum esse asserit *Treutlerus vol. 2. diff. 10. th. 3. lit. a. Schneidevv. ad §. 1. Inst. qui testam. facere non poss. n. 3. Reusner. de testam. p. 2. c. 6. n. 32. Carpz. part. 3. const. 6. defn. 6. Ludvv. Exerc. 7. th. 5. lit. a.*

Th. VII.

hactenus de Impuberibus, nunc II. de FURIOSIS, quorum duo in jure nostro proponuntur genera: Unum eorum, qui Perpetuo furore agitantur, & ut ait J Ct. *Macer. in l. 14. ff. de off. presid.* Continuâ mentis alienatione omni carent intellectu. Alterum continet eos, quorum furor intermissus est, & dilucida habent quietis Intervalla, f. Inducias, l. 22. §. 7. ff. solur. mar. l. 20. §. 4. ff. qui testam. fac. poss.

Nos hîc loci Prioris generis furiosos, qui scil. perpetuo continuo furore laborant, volumus intellectos, atqve de his dicimus, quòd omninò testari nequeant.

Ratio est, quia Testamentum dicitur testatio mentis, *pr. Inst. de test. ord. & voluntatis nostræ justa sententia l. 1. ff. qui testam. fac. poss.* Tantum a. abest, ut furiosi sint mentis Integri & compotes, ut potius mente omninò Carere dicantur. §. 1. *Inst. qui testam. facere non poss.*

ut

I N T E S T A T U S.

ut illis Nulla sit voluntas, l. 20. ff. de R. l. ut deniq; pro Absentibus habeantur, l. 2. §. 3. ff. de jure Codicill.

Adeò autem testamentum à Furioso factum est invalidum, ut nec convalescat, si postea sanæ mentis compos decesserit per d. §. 1. Inst. quib. non est perm. fac. testam. l. 9. C. qui testam. fac. poss. ibiq; Dn. Richter n. 14. (1.) quia à testatore requiritur, ut utroq; tempore jus testandi habeat, non tantum tempore Mortis, sed & tempore facti Testamenti pr. Inst. quib. non est perm. fac. testam. l. 19. ff. qui testam. fac. poss. (2.) quia, quod Initio vitiosum est, non potest Tractu temporis convalescere l. 29. & l. 210. ff. de R. l.

Vicè versâ valet testamentum, quod per dilucida furoris Intervalla, h. e. tempore intermissionis factum est §. 1. vers. furios. Inst. qui testam. fac. non poss. l. 20. §. 4. ff. qui testam. fac. poss. l. 9. C. eod. Treutl. vol. 2. disp. 20. th. 3. lit. c. conf. Eusebii chronicon & Vossii Instir. orat. ubi mentio sit T. Lucretii Cari, qui à suâ Lucillia per phyltrum in furorem conversis, nihilominus aliquot libros per intervalla demencie scripsit. Nam in testamentum sub Interstitio furoris conceptum non cadit prohibitionis ratio, quæ est Furor, mentis defectus, & insania; cessante autem prohibitionis Ratione, cessat & ipsa Prohibitio, per gloss. in c. 11. post translationem. x. de renunciatione. Ex quò etiam illud sequitur, quod testamentum sub furoris Inducias factum, non vitietur, etiamsi testatoris mentem iterum debellaverit furor.

Ergò in eo qui testatur, integritas Mentis exigitur, sanitas Corporis non æquè, l. 2. ff. qui test. fac. poss. Et ea quæ ex testamento proficiuntur, ita status eventum capiunt, si Initium quoq; sine vitio cœperint, l. 201. ff. d. R. l.

Ceterum qui Furorem allegat, eum probare tenetur, l. 5. ibiq; gloss. C. de codicill. Mascard. de probat. vol. 2. concl. 324. n. 5. & seq. alioquin, furiosi Intervalla habentis testamentum (ritè & rectè ordinatum.) in dubio, Intermissionis tempore factum præsumi debet. Mysing. cent. 2. observ. c. 41. Reusn. de testam. p. 2. cap. 8. n. ult. in pr. quia ex qualitate actus in dubio quilibet Sanæ mentis fuisse præsumitur, Gothofr. ad l. 2. C. qui test. fac. poss. donec demonstretur contrarium, l. fin. ff. quod met. causa. Treutl. vol. 2. disp. 10. th. 3. lit. c.

Quæritur h. l. an testamntum Ante furorẽ factum, per Supervenientiam furoris infringatur; e. gr. quidam mentis adhuc compos

I N T E S T A T U S .

compós fecit testamentum, eoq̄ factō cœpit furere, & in furore quoq̄ decessit. Queritur, an valeat ejusmodi testamentum? Resp: testamentum legitimè factum postea furor superveniens non facit irritum, §. 1. *Inst. quib. non est perm. fac. test. l. ult. ff. de injust. & irrit. fact. test.* quia ea, quæ sunt Facti, ut furor, non possunt infirmare ea, quæ sunt Juris, arg. §. ult. *Inst. de legit. agnat. tut. arg. l. 8. ff. de his qui sunt sui vel alien. jur.* Hinc fortè etiam *Sempronii Tuditani*, qui erat certæ notæq̄ insanix, testamentum, in quò Osilium (alii falsò legunt: Filium) heredem instituerat, validum pronunciarunt centumviri: quippe magis Quod scriptum esset in tabulis, quàm Quis eas scripsisset, considerandum existimârunt, teste *Val. Max. lib. 7. c. 8. §. 1.*

Th. VIII.

Furiosos in eâdem classe sequuntur III. MENTE CAPTI, circa quos, quia eadem militat Ratio, eadem observatur juris Dispositio. Quemadmodum n. Furiosi, ita & Dementes prorsus destituti sunt mente, arg. §. 4. *Inst. de Curat. l. 17. ff. qui test. fac. poss. §. 1. Inst. quib. non est perm. fac. test.*

Quomodo verò aliàs *Mente capti* differant à *Furiis*, prolixè docent alii, puta *Mynsinger ad §. furios. Inst. b. t. n. 12.* *Giphanius ad d. §. 4.* Hoc tamen potissimum inter Furiosos & Mente captos interest, quod Furiosi agitantur cum tumultu, Mente capti v. in quiete delirant.

Ab hisce autem separantur homines simplices & Hebetioris ingenii, die etwas einfältig / alber und nicht gar verschlagen sind: hos enim testari posse æquius est, *consente Mynsing. ad d. §. 1. n. 6.*

Th. IX.

Mente captos excipiunt IV. PRODIGI, qui bona sua dilacerando & dissipando profundunt, nec ullum expensarum tempus aut finem habent, *l. 1. ff. de curat. furios. dand.*

His quoque testamentifacitionem prohibitam esse evincit §. 2. *Inst. quib. non est perm. fac. test. l. 18. ff. qui testam. fac. poss.* Etenim licet quidem tales Mentem omninò habeant; tamè quoad bonorum administrationem rerum suarum Furiosum faciunt exitum, *l. 12. in fin. ff. de tutor. & curator. dat. Franzk. Exert. 3. q. 6. n. 1.* digni ideo, qui in *l. 40. ff. de R. I.* ipsis Furiosis æquiparentur.

Quod ipsum tamen in iis tantum prodigis procedit, quibus Inter-

I N T E S T A T U S.

Interdictum est bonis, quòd si enim, Antequam eis interdicatur bonorum administratio, testamentum fecerint, illud ratum manet etiam post interdictionem, *l. 18. pr. ff. b. t. Pac. in analys. Inst. ad §. 2. qui testam. facere non poss. Carpz. p. 3. const. 6. def. 10.* quia fatis est illud initio rectè factum esse.

Hinc multum à Dd. agitari solet illa controversia: utrum prodigo ipso Jure interdicatur, ut testari nequeat, an verò officio Magistratus?

Et quamvis priorem opinionem, prodigo videlicet ipso Jure statim, ut prodigus appareat solummodò, bonis interdicti, Donellus *ad l. 6. ff. de V. O.* multis argumentis confirmare conetur;

Communiem tamen Practicorum sententiam probabiliorem, putamus, quòd scilicet prodigo ipso Jure Interdicatur administratione bonorum, si modò talem Judicis Declaret decretum. *Svev. velit. 5. th. 3. lit. r. Vult. ad §. 2. Inst. b. t. n. 5. Mynsing. hic. n. 2.* Solutius namq; Legis INANIMATÆ est interdictio bonorum; sed cum illa descriptionem Prodigii tradat Generalem & Mortalem quasi (quòd neq; modum neq; finem expensarum faciat, *d. l. 1. ff. de curat. furios.*) certum Individuum determinare non potest; quare omninò opus est sententia Legis ANIMATÆ seu MAGISTRATUS, qui legem illam habità Personæ, Causæ ac Facultatum ratione, decreto suo denunciati, & ad casus speciales, i. e. ad hunc illumvè (non solum Ethicè, sed & Politicè pro prodigo habendum, *vide Wisenbach. ad ff. part. 1. Disposit. 53. th. 22. p. 553.*) applicati, *Dn. Franzk. Exerc. 3. qv. 6. n. 3. & 5.*

Aliàs certè nemini rerum suarum administratio auferenda, *l. 2. ff. de his qui sui vel alien. jur.* Cur non absque Causa cognitione? quia varia sunt hominum judicia, per quam varietatem facilè fieri posset, ut, qui uni Prodigus censeretur, alteri splendidus & Liberalis haberetur.

Receptà vero vitæ ac morum Sanitate, Interdictionem ipso jure *vide l. 1. pr. ff. de curat. furios.* expirare ac proinde rectè testari, *ait Vult. d. l. n. 5. Dissentiente tamen Wisenbachio loco citato p. 554. & Bechmanno ad l. 10. pr. ff. de curat. furios. p. 161.* Ratio, quia remotà Causa removetur Effectus, *c. 60. extr. de appellat.* & quæ ob causam Dantur, ab eadem Moderantur, *l. 37. §. 2. C. de inoff. testam.*

B

Contro-

I N T E S T A T U S .

Controvertitur hic ulterius: an Prodigii testamentum, quò probè posteritati suæ consuluit, valeat?

Et respondemus cum Cujacio *in l. 6. ff. de V. O.* quòd utiqve valeat, nempe si non quâ Prodigus, sed fortassis aliis ex causis quid Probè utiliterq; gessit. Nam ea quæ ex re ipsius sunt, prodigus facere non prohibetur: putâ hæreditatem relinquere necessariis, pauperibus sua distribuere, &c. *Nov. Leonis 39.* Objicis: hanc decisionem, non esse recipiendam, utpote defuntam ex *Novellis Leonis usû non receptis.* Resp. Leonis constitutiones, quatenus juri non adversantur, & casum eo non decifum continent, omninò esse recipiendas, *utî monet Arum. Ex. 2. ad Inst. th. 15. p. 740.* Ulterius instas: interdictione bonorum obstat, quò minus prodigus quicquam de bonis suis disponere queat. Ad hoc reponimus, interdictionem bonorum in prodigi utilitatem fuisse introductam, ne patrimonium perderet, & in paupertatem miserè perveniret.

Si autem hæc Ratio cessat (i. e. quando prodigus conditionem suam efficit meliorem, suæve posteritati prospicit, aut quicquam utiliter gerit) tunc & Effectus interdictionis bonorum cessare debet, *l. 6. §. 2. ff. de jure patron. vid. Job. Daurb. in tract. de testam. sub tit. qui testam. fac. poss. n. 225. Ludov. Exerc. 7. th. 5. lit. a. Carpz. part. 3. const. 6. def. 11. Philippi in usu practico lib. 2. Inst. tit. 12. ecl. 5 2. p. 388 seq.*

Th. X.

Ad classem hæctenus visam etiam EBRIOS atq; IRATOS trahit Ludv. *vel. de ultimis voluntatib. part. 2. c. 1. p. 203. &* qui eundem plerumq; *& p̄d̄x sequitur, Strauchius, dissert. pandectali 9. th. 8.* Rationem verò, cur & his testandi jus denegetur, suppeditat hanc, quia & ipfimente ac judicio quodammodo destituuntur, *c. 3. & 5. dist. 35. c. 14. x. de vita & honest. Cleric. & l. 48. ff. de R. I.*

Th. XI.

Absolutâ classe Anteriori, quæ erat defectu ANIMI laborantium, deveniamus, age! ad Alteram, quæ est eorum, qui laborant defectu CORPORIS.

Per CORPORIS defectum denotamus non quemcumq; morbum, *l. 2. ff. qui testam. fac. poss.* sed eum duntaxat, quò impediuntur Sensus ad faciendum testamentum necessarii: prout videre est in SURDIS qui omninò non audiunt; non vero qui minus benè audiunt:

diunt : & in MUTIS, qui omninò dari nequeunt ; non autem qui tardè loquuntur.

Isti namque jure Veteri nullo modo testari poterant, *l. 6. §. 1. ff. qui testam. fac. poss.* Ratio, quia SURDUS verba familiæ emtoris, & testes sibi testimonium perhibentes exaudire, MUTUS verò verba nuncupationis eloqui, & testes accire ac rogare non posset, *Ulpian. in fr. agm. tit. 20. Inst. de testam. c. 12.* quorum utrumque; tamen, ut & testes roget, & exaudiat, in testatore requirebatur Olim, *l. 21. ff. qui testam. fac. poss. de testam. milit.* nisi testandi licentiam à Principe impetrasset, quo casu testamentum valebat, *l. 7. ff. ibiq; Gothofred. eod. Treuil. vol. 2. dist. 10. th. 3. lit. e.*

Hodiè verò ex novâ constitutione Justiniani in *l. 10. C. qui testam. fac. poss.* res distinctione est expedienda :

Aut enim quis surdus & mutus est SIMUL, quo casu, si ita Natus est, omninò testamentum facere nequit, ne quidem ad Pias causas, ne quidem permittente Principe, *Dn. Richter ad d. l. 10. C. dicto loco n. 23. Treuil. d. l. 1.* quia operatione intellectus destituitur, nec explicare mentem suam ac testibus exponere potest, quam tamen ante omnia testes nosse debent, *§. 1. Inst. de milit. test. l. 24. ff. eod. Reusner. d. tr. p. 2. cap. 18. n. 19. §. 22.* sed casu & ex accidenti surdus mutusq; Factus, si quidem literas scit, utiliter testatur, modò illud testamentum suâ manu scripserit, per *d. l. 10. C. qui testam. fac. poss. Harpprecht ad d. §. 3. Inst. qui testam. fac. non poss. n. 2.*

Aut quis mutus est TANTUM, aut surdus TANTUM, & uterque hodiè rectè testamentum condit, neq; interest, an quis Natus, an casu Factus sit mutus aut surdus: dummodò ille mutus scripturâ mentem suam declarare, hic voce articulatâ voluntatem suam exprimere ac prodere possit, *d. l. 10. C. qui testam. fac. poss.*

Quæ an testamentum, Antequam quis surdesceret, aut obmutesceret, factum, valeat Postea? utiq; valet, *§. 4. Inst. quib. non est perm. fac. testam. l. 6. §. 1. ff. qui testam. fac. poss.* Ratio potest hæc dari, quia calamitas Superveniens nemini debet esse detrimento, *arg. §. Inst. de ingen. vid. Schneidew. ad §. 3. Inst. qui testam. facere non poss. n. 3.*

Th. XII.

Corporali sensuum defectu laborant quoque CÆCI, quibus

B 2

vel

vel Natura, vel Factum quoddam utriusque oculi unum impedit.
Schneidev. loco citato.

Hicse olim quidem fuit permiffum, facere testamentum nuncupativum, *Paul. lib. 3. sent. tit. 4.* quia accire possunt testes, & audire sibi testimonium perhibentes. Hodie vero hii ipsi non aliter testamentum condere possunt, quam formam ac dispositione observatam, §. *4. Inst. quib. non est perm. fac. test.* quam Imperator (ob justissimum, Falsitatis metum, quem alias oculorum præcavet intentio;) in *l. 8. C. qui test. fac. poss.* præscripsit. In hac lege disponitur, ut, cum Cæcus scribere non possit, testamentum tantum faciat per nuncupationem; declaretque Heredem, & ejusdem simul dignitatem, aliasque notas & circumstantias specialiter exprimat, adhibitis septem Testibus & Notario, vel (si copia Notarii desit) octavo teste, qui ultimam defuncti voluntatem accipiat, & in Scripturam redigat, unâ cum testibus subscribat atque subsignet. Quod idem in Nov. Const. Imper. de anno 1512. repetitum & confirmatum est, *sub tit. von Testamenten s. aber zu eines Blinden Testament.*

Quibus tamen solennitatibus non annumeramus illam ut Hereditas institutio legatis & fideicommissis præcisè præponatur, *propter text. express. §. 3. Inst. de legat. l. 24. C. de testam. Treutl. vol. 2. diff. 10. tb. 3. litt. F. Ludov. Exerc. 7. tb. 5. lit. f.*

Quod autem dictum est, Cæcos non nisi ad præscriptum Imperatoris testari posse, verum est, nisi (1.) vel inter liberos testentur: cum pater regulariter reliquis juris Civilis solennitatibus posthabitis, coram duobus vel tribus testibus inter liberos possit testari, *l. 21. §. 1. ibiq. Gothofr. C. de testam. l. 16. l. ult. C. fam. heretic. Harppr. ad §. 4. Inst. qui testam. fac. poss. n. 13. Schneidev. eod. n. 6. §. 7.* In liberis quippe cessat falsitatis suspicio, cum ipsi alioquin parenti suo naturâ duce sint successuri ab intestato, *d. l. 21. §. 1. l. 7. ff. unde liberi. Bachov. ad Treutl. d. l. lit. f. vel (2.) ad Pias causas,* ubi itidem duo testes sufficiunt, quia ejusmodi locus non præsumitur quicquam falsi machinari. Et ab hac Opinione tanquam Communiori recedendum non esse flatuit Hartm. Pistor. *part. 1. qu. 3. n. 7. Carpz. part. 3. conf. 11. desin. 34. n. ult.*

Omnia quæ jam diximus procedunt in eo, qui vel Naturâ, vel per Infirmitatem **UTROQUE OCULO** caret; non autem (1.) in **MONOCULO**, neque; (2.) eo, qui propter delictum aliquod, quod testamenti

I N T E S T A T U S .

testamenti factionem aufert, utroq; oculo privatus, & exinde intestabilis factus est, *secund. gloss. ad l. c. Instit. in verb. cæcus. Schneidevr. ad §. 4. Instit. quib. non est perm. fac. test. Johann. Dauth. in tract. de testam. sub tit. qui testam. fac. poss. n. 237. fol. m. 293.*

Th. XIII.

In Thefi IV. cæpimus dicere de personis NATURA testari prohibitis: nunc etiam dispiciamus de iis personis, quæ ipsâ LEGE à testamentificatione removentur.

Th. XIV.

Sunt autem duplicis generis: quædam Potestati alterius, quædam verò Crimini sunt obnoxia.

Th. XV.

Alterius POTESTATI subiectæ iterum sunt duplices: vel existunt in potestate Dominorum ut servi, vel in potestate Parentum, ut filiifamilias, *pr. Inst. de his qui sui vel alien. jur.* Neutris tamen testari est permillum.

Th. XVI.

De SERVIS expediti juris est, *l. 16. pr. & l. 19. ff. qui testam. fac. poss.* tùm quia nihil habent Proprium, *de quò* disponant; sed omnia, quæ acquirunt, Domino acquirunt, *§. 1. Inst. de his qui sui vel alien. jur.* tùm quòd juris Civilis, ex quò testamenta suam formam habent, communione destituuntur, *l. 20. §. 7. ff. qui test. fac. poss. Vult. bic n. 6. Reusn. in tr. de testam. p. 2. n. 29.* Excipitur tamen servus Publicus populi Romani, qui pro parte dimidiâ sui peculii testari poterat, *Ulpian. in fragm. tit. 20. §. ult. Vult. ad §. fin. Inst. qui testam. fac. poss. n. 3.*

Atq; hoc quòd dictum de Servis, idem olim quoq; erat juris de PEREGRINIS, ex eâ ratione, quia nec hi retinebant jus Civitatis, *l. 8. l. 12. ff. qui test. fac. poss.* Hodie vero id ipsum est correctum. Siquidem Fridericus Imperat. etiam peregrinis & advenis testandi jus permisit, *autb. omnes peregrini C. comm. de successione. quæ desunta est ex Const. Friderici de statutis & consuetud. tit. 1. §. 10.*

Th. XVII.

De FILIISFAMILIAS hoc statuitur jus, quòd nec ipsis testari fit permillum, *pr. Inst. quib. non est perm. fac. test. l. 6. l. 16. ff. qui testam. fac. poss.*

I N T E S T A T U S.

Ratio prohibitionis est in promptu: quia nimirum in filiofamilias ob patriæ Potestatis nexum non est Libera voluntas, nec ejus persona jure Civili integra, *Harpprecht ad pr. Inst. qui testam. fac. poss. Mynsing. eod. n. 2.* Velle enim non creditur, qui obsequitur imperio patris vel domini, *per text. in l. 4. ff. de R. I.* Quod idem etiam probat Lex XII. tabb. quæ testandi jus concedens loquitur non de filiofamilias sed de Patrefamilias. *Svevus velit. 8. tit. 3. lit. b.* Paterfamilias, *inquit lex XII. tabb.* uti super pecuniâ tutelavê legassit, ita jus esto.

Filius igitur verbis legis à testamenti factione remotus, testari nequit: adeo, ut ne quidem permisso Parentum, (etiãmsi Piam causam attenderint, *Hanedas. ex. 10. qv. 16. pag. 260.*) possit testamentum condere *pr. Inst. qui testam. fac. poss. Dn. Richter ad l. 3. C. qui testam. fac. poss. n. 65. cum seqq.* cùm ejusmodi Privata permissio non possit immutare jus Publicum, *l. 38. ff. de p. act.* sed jure Publico & legibus, non autem Privatorum voluntate jus testandi attribui, patet ex *l. 3. ff. qui testam. fac. poss.*

Non quidem quòd ad Statum rei Romanæ pertineat, uti describitur in *§. ult. Inst. de I. & I.* sed quod Formam habeat legibus & jure publico præscriptam, *l. 120. ff. de V. S.*

Et quamvis nulla ratio impediatur, quoniam filiusfamil. consentiente patre Mortis causa donare possit, *l. 25. ff. de donat. mort. causa,* nihilominus tamen consensu patris, tanquam privatorum pacto, Testari nequit, cùm quoad Effectum quidem talis donatio pro ultimâ voluntate habeatur, *l. ult. C. de donat. mort. causa,* quoad Essentiam tamen magis contractus est, & privati juris, *Carpz. par. 3. cons. 2. def. 1. n. 3. Moller. lib. 1. semestr. c. 59. n. 2.* Contractus autem consentiente patre à filio possunt fieri, *per tot. tit. ff. quod jussu.* Testamenta vero non item.

Data tamen de Filiofamilias Regula perdit suum (uti loquitur *l. 1. ff. de R. I.*) officium in bonis Castrensibus & Quasi-castrensibus, de quibus filiofamil. etiam invitò patre testari permittitur, *pr. Inst. quib. non est perm. fac. test. l. ult. C. eod. Ludov. Exerc. 7. tit. 4. lit. e. Treutl. vol. 2. disp. 10. tit. 2. lit. c.* jure tamen communi observato, *§. ult. Inst. de milit. testam. l. fin. C. de inoff. testam.* Ratio est, quia intuitu illorum

INTESTATUS.

pro patrefam. habetur, l. 6. §. ult. ff. de injust. rupt. & irrit. fact. test.

Atque hoc castrensis peculii privilegium initio quidem solis Actu militantibus, postea verò etiam Dimissis, i. e. veteranis fuit concessum, *pr. Inst. quib. non est perm. fac. testam.* adeoq; castrense peculium ex facto testamento cuilibet heredi debetur.

Queritur autem, si filiusfamilias ut Miles decessisset Intestatus, ad quemnam pertineat peculium castrense? Hic respondemus distinguendo inter jus vetus, novum, & novissimum. Veteri jure peculium filiifamilias indistinctè spectabat ad Patrem l. 2. ff. de cast. pecul. Jure autem Novo tunc demum admittitur, si filiusfamilias (qui ejusmodi peculium habet, quod patri non acquiritur) nullos Liberos vel Fratres relinquat superstites, l. ult. C. comm. de success. Sed jure Novissimo respicimus (1.) Liberos, (2.) hisce deficientibus Patrem, (3.) deniq; Fratres *Nov. 118. c. 2. & 3. Pacii analysis ad pr. Inst. quibus non est perm. fac. testam.*

Th. XVIII.

Atque hæc prædicta, sunt quidem expedita de Peculio CASTRENSI; sed an idem sit concessum in Peculio PROfectitio & adventitio, Dd. anxie disquirunt.

Th. XIX.

De PROfectitio filium testari non posse, extra omnem, dubitationis aleam est positum. Quia nemo de re Alienâ testari potest, *Wesemb. in parat. de testam. n. 9.* peculium verò Profectitium non est in bonis filii, sed tam usufructu, quam proprietate manet patris, §. 1. *Inst. per quas person. cuig. acquir. Vult. d. t. n. 10.*

Th. XX.

Sed an testari possit de peculio ADVENTITIO, cujus ne usufructus quidem ad patrem spectat, sed in quò filiusfamilias Plenum jus ex proprietate & usufructu constans consequitur, admodum controversum est.

Et hoc licet nonnulli speciosis rationibus Afferere conentur, *Wurmser. i. pract. 39. observ. 16. Treutl. vol. 2. disp. 10. rb. 2. lit. c. & disp. seq. rb. 2. lit. a.* Negativam tamen sententiam, uti communioem, ita & verioem esse cum Dd. statuimus, *per expr. text. in l. pen. C. qui testam. fac*

I N T E S T A T U S.

fac. poss. Dn. Ungepauer, Exerc. 8. qv. 6. in Neg. Bronch. cent. 3. assert. 21. Arum, Exerc. 7. th. 6. Handedes. ex. 10. qv. 17. p. 260. Schulzen in synopsi jur. em. versi vol. 2. notabl. 8. p. 47.

Rationes negantium sunt fortè hæ: (1.) qvòd filiifam. respectu hujus peculii nullibi inveniuntur à Patriâ potestate Exempti, *arg. l. 3. C. de castr. pec. qvæ etiam jure Saxonico sublata non est, Novell. Elect. Aug. const. 10. part. 2. in pr.* Weil in den Sächsischen Rechten nirgends zu befinden/ daß die Wäterliche Gewalt insonderheit auffgehoben/ so bleibet anch dieselbe nachmals nicht unbillig bestehen. *Reusner. de testam. p. 2. c. 23. n. 24.*

Qvòd ipsum vero procedit in liberis minorennibus XXV. annis, *Carpz. ad d. Const. 10. def. 1. n. 5.* (2.) qvòd de Rebus, qvæ parentibus acqviri non possunt, filiis familias, cujuscunq; gradus aut sexus, non sit permillum facere testamenta, *d. l. pen.* Adventitia vero parentibus, potillum illa, in quibus ipsis nec ususfructus, nec proprietas denegatur, acqviri nequeunt. (3.) accedit, qvòd filius familias testari non possit, nisi de Castrensi & Quasi-castrensi peculio, *d. l. ult. C. eod. pr. Inst. quib. non est perm. fac. test.* A qvâ Regulâ, cum nusquam legatur Exceptum hoc peculium adventitium, meritò de eò filius familias testari nequit, *monente Dn. Richter ad l. penult. n. 19. addatur Donell. lib. 9. comment. c. 5.* Exceptio enim firmat regulam in casibus non exceptis.

Th. XXI.

Eorum numero, qui ob Potestatis alienæ nexum testari prohibentur, annumerandi quoque veniunt CAPTI AB HOSTIBUS, & quidem in bello Justo, *§. 4. Inst. de jure person. §. 5. Inst. quib. mod. jus patr. pot. solv. Vult. hic n. n.* *h. l. Trentl. vol. 2. disp. 10. th. 2. lit. f.*

Ratio, cur etiam hi removeantur à jure testandi, non est incognita: quia scilicet & hi Alienæ Potestati subjiciuntur & Servi hostium efficiuntur, *§. 4. Inst. de jure person. §. 5. Inst. quib. mod. jus patr. pot. solv. Vult. hic n. n.* Servos autem testari non posse, superius th. 16. demonstravimus.

Hinc testamentum In Captivitate factum nullius est momenti; quia in condendo testamento ejus Initium spectatur: qvòd autem ab initio Vitiosum est, non potest tractu temporis convalescere, *l. 29. ff. de R. I.* Qvòd si tamen quis testamentum aliquod Ante captivi-

I N T E S T A T U S.

captivitatem legitime fecerit, distingvendum est: aut Redit ad suos, sic valet jure Postliminii, §. ult. *Inst. qui testam. fac. poss.* quò ad suos reversus pristina omnia jura recuperat, & fingitur nunquam in Hostium fuisse potestate, §. 5. *Inst. quib. mod. patr. pot. solv. Harpprecht ad d. §. ult. n. 3. in fin.* aut Occumbit apud Hostes, sic nihilominus valet testamentum per Legem Corneliam, quæ sustinet testamentum ejus, qui apud hostes moritur, fingendo, eum ipso momento captivitatis mortuum, atque ita Liberum, non servum obiisse, l. 12. ff. *qui test. fac. poss.* & l. i. C. de postl. revers.

Th. XXII.

Huc etiam sunt referendi OBSIDES, qui non minus ac Captivi testari prohibentur; nisi eis testandi potestas specialiter permitatur, l. 1. ff. *qui testam. fac. poss.* Regulæ ratio est, quia Bona eorum non secus ac captivorum coguntur in fiscum, l. 31. ff. *de jure fisci*, ac proinde Captivi, & per hoc Servis comparantur, arg. d. l. 31. *Mynsing. hic n. 3.* dantur namque quasi Pignoris loco ad fidem servandam, ut, si hostes Fidem promissam violant, potestas sit in obsides animadvertendi, *Harpprecht. d. l. n. 4.*

Hoc autem quod jam dictum est de Obsidibus, non est extendendum ad eos, qui apud extraneos Legatione funguntur; quippe illi ipsi maxime possunt facere testamentum, etiamsi detineantur, l. 13. ff. *h. t. ibiq. Barrol. n. 3. Bald. n. 2.* Etenim licet bello exarscente, qui apud hostes deprehenduntur, Serviant, tamen aliud est in Legatis, qui jure gentium Liberi permanent, & sancti habentur ac inviolabiles. Itaque licet ipsi caperentur, id ipsum tamen illis fraudi minime esset, quando jure gentium Injusta servitus sit, *Bartol. loc. citat. l. fin. ff. de legation. Cujac. lib. 10. observ. cap. 5. Job. Daub. in tr. de testam. sub tit. qui testam. fac. poss.*

Th. XXIII.

Porrò ad hunc ordinem spectant DE STATU SUO DUBITANTES, l. 14. & seq. *ibiq. gloss. ff. qui testam. fac. poss. l. 1. pr. ff. de legat. 3.* utrum videlicet Servi sint, an Liberi, vel uti loquitur Ulpian. *in fragm. tit. 20.* si quis ignoret, utrum Sui juris sit, an Alieni; vel si putant, se capite esse Minutos, adeo quæ inhabiles ad testandum, cum tamen Non sint minuti. Qui omnes perinde habentur, ac si statum nullum haberent, ideo quæ testari nequeunt. *Vult. ad pr. l. quib. non est permiss. fac. testam.*

C

I N T E S T A T U S .

testam. n. 14. quia certi & integri Status hominem certo Iudicio testari oportet, *d. l. 14. ibiqz, Dd. ff. qui testam. fac. poss. Reus. de testam. p. 2. c. 37. Harpprecht d. l. n. 7. & seq.*

Hoc ipsum verò Limitationem admittit (1.) in Militis & veterani testamento, *l. 11. §. 1. ff. de testam. milit. l. 9. ff. de iure codicill. Bart. ad l. 1. ff. de legat. 3.* (2.) etiam in Condemnato, qui appellavit, & in Accusato, *l. 9. ff. qui testam. fac. poss. l. 13. §. 2. ff. cod. siquidem hinc antequam moriatur, utiqve testari potest, quia certus est de suo statu, licet de eius duratione sit incertus, Bald. ad d. l. 9. ff. qui testam. fac. poss. vid. Job. Daub. in tr. de testam. tit. qui testam. fac. poss. n. 153. fol. m. 201.*

Th. XXIV.

De cætero hujus etiam ordinis sunt MONACHI, qui eodem jure cum cæteris removentur à testamenti factione. Ratio, quia nec his adest, de quo testentur: omnia enim quæ eorum fuerunt, propria, tacito jure ad monasterium transeunt. *Nov. 5. c. 5. abrogatâ contrariâ decisione l. 13. C. de SS. Eccles. Nov. 123. c. 37.*

Dubitari tamen posset, annon ex licentia Superioris testari Monachi queant, eo scilicet argumento, quòd habere aliquid Proprium eò permittente possint? Et verius est, illorum voluntatem, nullam fore, nec vim effectumqz testamenti habiturum etiam consentiente superiore. Ratio, quia testamenti factio non Privati, sed Publici juris est: ad eò ut nullius privati conventionem aut consensum eis indulgeri possit testandi licentia, quibus lege est adempta, *l. 3. & 6. ff. qui testam. fac. poss.*

Limitatur tamen data assertio, quòd Monachi etiam post ingressum religionis testari possint inter Liberos, *auth. si qua mul. C. de SS. Eccles. & in quæstis Post monachismum, ex Nov. 5. Leon.*

Th. XXV.

Dictum fuit in Th. 14. eos, qui ipsâ Lege testari prohibentur, duplicis esse generis, quosdam ALTERIUS POTESTATI, quosdam vero CRIMINI esse obnoxios. De Priori genere egimus hætenus: transeundum nobis jam nunc etiam ad Posterius.

Th. XXVI.

In quo (imo) loco ponimus FAMOSI CARMINIS DAMNATOS, quibus & ipsis jus testandi in jure nostro denegatur, *l. 18. §. fin. ff. qui testam. fac. poss. quòd etiam pertinet l. 21. ff. de testib. l. 5. §. 10. ff. de injur. l. unic.*

INTESTATUS.

lunic. C. de famos. libell. & Const. Novell. Imper. des Reichs Peinliche Halsgerichts Ordnung cap. 110. & Const. Saxon. part. 4. cap. 44. Ex quibus textibus patet, auctores carminum & libellorum famosorum non modo Intestabiles esse, sed Aliis etiam gravibus pœnis in jure coërceri, Jul. Clar. in prax. crim. §. fin. qv. 68. num. 25.

Rationem, cur tantâ severitate auctores libellorum famosorum coërcantur, ut etiam intestabiles sint, possumus hanc dare, quia scilicet tam juri Divino, quam Naturali congruit, ut calumniatores similitudine supplicii, cui alterum subijcere tentant, teneantur. atq; hanc expressit *Novella Imperii*. Quemadmodum ergo is, qui de capitali crimine diffamatur, capite puniretur, & testamenti facionem jure amitteret, si criminis diffamati reus esset: ita quoque Eadem pœnâ diffamatorem teneri, convenit. *Job. Dauth, in tract. de testam. tit. qvi testam. fac. poss. n. 226. fol. m. 267. seq.*

Th. XXVII.

Deinde hic obtinent locum APOSTATÆ, i. e. ad Paganismum vel Judaismum deficientes; *l. 2. 3. 4. C. de Apostat.*

Ratio hujus rei est, quia neque his adest, de quo disponant: siquidem horum in Vivos perpetua & publica est accusatio, *l. 4. C. qv. testam. fac. poss.* quæ in Mortuos usque ad quinquennium extenditur *l. 2. C. d. t.* Accusationeque approbatâ, damnatorum facultates fisco quærentur, *l. 1. C. d. t.* fiuntque ex eo die, quò fidem reliquerunt, non solum incapaces successione, sed privantur quoque unâ testamenti-factione; *l. 3. & l. 4. C. b. t.*

Th. XXVIII.

Uterius & (2dò.) huc etiam referunt Dd. LAMIAS & MALEFICOS, seu fortilegii damnatos. Atque ita etiam respondisse Scabinatum Jensenem, testatur Strauch. *dissert. 9. th. 11.*

Th. XXIX.

Idem quoque (3tio) juris constitutum reperitur de HÆRETICIS, *auth. credentes C. de heretic.*

Hæretici autem nobis dicuntur, qui quatuor illa sancta Concilia, Nicænum Constantinopolitanum Ephesinum primum & Chalcedonense non amplectuntur, *l. 8. C. de heret. Nov. 115. cap. 3. §. 14. Matth. Wesenb. in parat. C. de heret. n. 1.*

C 2

Ratio

I N T E S T A T U S.

Ratio interdictionis est, quia ipsis adimuntur bona, & in filios orthodoxos transferuntur, *l. 4. §. 1. 15. C. qui testam. fac. poss.*

Hæreticos autem testari posse inter Liberos statuit Gothofred. *in Not. ad Nov. 115. c. 3. §. 4. n. 22.*

Th. XXX.

Hæreticos sequuntur (4to loco) DEPORTATI, de quibus *Olim* hoc erat jus, ut, si cui aqua & igni fuisset interdictum, nec ejus testamentum, quod Antea fecerat, valeret, nec id, quod Postea fecerat. Bona quoque, quæ tunc possidebat cum damnaretur, publicabantur aut creditoribus concedebantur, *l. 8. §. 1. ff. qui testam. fac. poss.* nam fiscus ita demum bona deportati occupabat, si fuissent lucrosa.

Hodiè vero tametsi bona deportatorum non publicentur (excepto crimine læsæ Majestatis) sed servantur parentibus & liberis usque ad tertium gradum, *Auth. bona damn. C. de bon. proscript.* non tamen idèo permissa est eis testamentifactio: quia non illis sed familiæ, lex favere voluit, quæ extendi non debet.

Th. XXXI.

Cœptam hominonum intestatorum seriem (5to) loco agent BANNITI, sive PROSCRIPTI IMPERII, qui eodem jure cum cæteris, quos hæctenus enarravimus, utentes, à testamentifactione remouentur.

Ratio potest dari triplex (1.) quòd ejusmodi homines nullum habeant Velle. Quia sunt denunciati hostes Imperii, adeoque pro Mortuis reputantur, *l. 6. §. 12. ff. pro soc. & l. 1. §. 8. ff. de bon. poss. contr. tab.* (2.) quia constitutio fractæ pacis Personam banniti, ejusque Bona omnium offensionis & direptioni exponit, *Gail. lib. 2. de P. P. c. 15. n. 8.* (3.) denique quia banniti Civitatem perdendo, ea, quæ communis juris Civilis sunt, perdunt, *Barr. in l. 5. §. 1. ff. de capit. minut. Bald. in l. 1. C. de hered. instir.* ea verò quæ sunt juris Civilis perdunt banniti idèo, quia sunt communes omnium Hostes, & ex numero Civium Romanorum delentur. *Gail. lib. 2. de PP. c. 12. n. 3. & 5.*

Th. XXXII.

sed quæritur an idem sit dicendum de EXCOMMUNICATIS, quod de Bannitis? Negamus,

Quia hi ipsi specialiter tantum testari prohibentur vel ob Cædem Cardinalis, vel ob Hæresin, *c. fin. de penis in 6to. Auth. credentes C. de*

I N T E S T A T U S.

C. de heret. idq; in pœnam; Aliis casibus verò utiqve est dicen-
dum, horum testamenta esse valida: firmat enim (uti superius th.
20. dictum;) Exceptio regulam in casibus non exceptis.

Th. XXXIII.

Amplius & (6to) loco testandi jure destituuntur USURARII
MANIFESTI, qui si faciunt testamentum, non valet, nisi prius satis-
faciant de usuris, vel præstent cautionem de satisfactione *c. qvænam*
2. de usur. in 6to.

Th. XXXIV.

Eadem juris dispositio (7mo) etiam observatur in illis perso-
nis, QVI INCESTIS NUPTIIS se se commacularunt. & quidem ex
eâdem Ratione, quia his quoque deest, de quo testentur: rationis
ratio est, quia ejusmodi personarum pœna est confiscatio bonorum,
utipater ex l. 6. cum aurb. seq. C. de incest. nupt.

Th. XXXV.

Ultimo & (8vo) loco restat, ut videamus, quid obtineat in
CAPITE DAMNATIS.

Ac de his sanè constat, quòd de Jure Civili planè testari ne-
queant, *utipater ex l. 8. §. 1. & 2. ff. qui testam. fac. poss. l. 6. §. 6. ff. de injust.*
nupt. & irrit. fact. testam.

Partim quòd potestas condendi testamentum saltem concedi-
tur statum habentibus, i. e. qui Civium Romanorum & Liberorum
hominum nomine gaudent, *l. 1. pr. ff. ad L. Falcid.* damnati verò capi-
taliter, civitatem libertatemq; amittebant, & servi pœnæ efficiebantur,
l. 29. ff. de pœn. Partim etiam, quòd Bona eorum statim post con-
demnationem publicabantur, *d. l. 8. ff. qui testam. fac. poss.* testator ve-
ro debet habere, de quò testetur, *Ulpian. in fragm. tit. 20. §. 10.* Sed bo-
nis damnatorum omnibus publicatis, illis ne quicquam reliqui fie-
bat, de quò potuissent testari; *d. l. 8. §. fin. ff. qui testam. fac. poss.*

Secus autem est de *hodiernâ* Consuetudine generali, ubi illud
impedimentum testandi prorsus est sublatum, *Carpz. in pr. act. Crim.*
part. 3. qu. 135. n. 8.

Hodiè enim bona damnatorum Regulariter & Indistinctè non
amplius confiscantur; sed eorum heredibus relinquuntur, *aurb. bona*
damnatorum C. de bon. proscript. Nov. 134. c. ult. circ. fin. Wesemb. in

C 3

comm.

I N T E S T A T U S .

comm. ff. qui testam. fac. poss. n. 1. quæ tamen olim erat ratio prohibitionis, l. 8. §. sm. ff. qui testam. fac. poss. Cessante itaque Ratione legis, cessat & ipsa Lex, arg. c. cum cessante 6. X. de appellat. neque per illam damnationem liberis personis adimitur libertas, sed retinetur. Dammati Bona sua atque Libertatem *auth. sed hodie C. de donat. inter vir. Suxor.*

Excepto læsæ Majestatis crimine, quò casu confiscatio bonorum locum habet, *d. auth. bona damnat. C. de bonis proscriptor. Carpz. d. l. n. 27. 28. cum sequent.*

Alioquin testandi facultas capitaliter damnatis concessa non solum Ante, sed etiam Post condemnationem in actum deduci potest. *Dn. Richter ad l. 2. C. qui testam. fac. poss. n. 14. Matth. Coler. p. 1. de off. 34.* Et hæc est illa sententia, quam etiam jure Saxonico Novella Elect. Aug. *Const. 6. part. 3.* comprobat, ibi quippè Damnatis ad mortem testamentifactionem expressim concedi (nisi omnium Bonorum confiscatio accedat) verba hæc evincunt: *Dasß diejenige / die auch gleich zur Todes-Straffe verdammet und verurtheilet / ihrer Güter halben / und von allen deme / so sie nach ihrem Tode verlassen werden / Testament machen / und in andre Wege durch beständige letzte Willen kräftige Ordnungen auffrichten mögen. Jedoch wollen wir damit nicht gemeinet / sondern aufgeschloffen haben / wenn die Uebstthäter nicht allein zum Tode / sondern auch zur Confiscation aller ihrer Güter verdammet worden.* Hanc consuetudinem velut generalem, etiam extra Electoratum Saxonix ubique ferè in praxi observari, testis est *Carpz. d. l. n. 22. & 23.*

Th. XXXVI.

Illi etiam, qui Infamiã notatus est, testandi facultas denegari nequit. cum civitatem non minus, quàm bona sua retineat, *arg. l. 17. ff. de stat. hom. & nulla lex, nullaq; constitutio infamem ex hoc ipso, quòd infamis sit, intestabilem pronunciet, Harpprecht, ad d. §. 5. Inst. quib. non est perm. fac. testam. n. 25.*

* * *

Cùm Oratorum proverbio, non solum dicere, sed & definire artis sit: & ego ex priori causâ laudem mihi promittere non possum, ex posteriori ut consequar, colophonem huic Dissertationi meæ impono:

I N T E S T A T U S.

impono: rudi calamo tantillum vix concessurus, ut subjungat tria,
adhuc verba:

Hic terminus esto!

* * *

C O R O L L A R I A:

1.

an periculum & commodum REI VENDITÆ statim perti-
tineat ad Emptorem? Aff.

2.

an fur aliuscq; mortis reus INTERCESSIONE PUELLÆ nu-
bilis ipso jure liberetur? Neg.

3.

Casus hic est: Titius pater misit Sempronium filium in terras
alio sole calentes, v. gr. in Galliam vel Italiam. Pater interea tem-
poris moritur. Pecunia transmittitur filio, ut possit redire in pa-
triam. Qv. an hæc post mortem patris transmissa debeat à filio
CONFERRI in hereditatem? Neg.

4.

an SPONSIONES (Germ. Wetten) hodiè sint licitæ? Affirm.
cum distinct.

S. D. G.

a w

Condere Testamenta queunt omnes; nisi fortè
Civilis quædam Lex Ratiovè veter.
Sed quæ sint illæ Leges & quæ Rationes,
Nervosis thesibus Böttiger iste docet.

congratulate PRÆSIDE.

Qvæ

Que sint TESTATI leges, & jura recludis,
Quæve INTESTATI, candide Amice, doces.
O factum bene! jam prodit vis ignea mentis
Raras ingenii nobilioris opes.
Jam gazas magnò promissudore paratas,
Quæ TE commendant demeliore notâ.
Nec merces deerit: Lycius TIBI spondet Apollo
Laurum, quæ Famam tollet in astra Tuam.

Clarissimo & pereximio Domino Autori, Fau-
tori suo honoratissimo & Amico
integerrimo
gratulabundus apponebat.

Johannes Reifingius, Grimâ-Misn.

DUM de INTESTATIS nunc disferis ore rotundo,
Testaris laudum TE meruisse decus.
Gratulor, ô Juvenis nimium dilecte Camœnis.
Perge ita laudatum quærere honoris iter.
Sic Philurea Themis sua quondam castra secutum.
Maçtabit titulis (ringere Codre!) novis.
Interea cape amicitia, Pylade optime, testem.
Meq; TUUM dic, qui TE quoque dico MEUM.

*Paucula hæc AMICI foariffimi honori
denegare non debebat*

Balthasar Otto, AA. Bacc.

F I N I S.

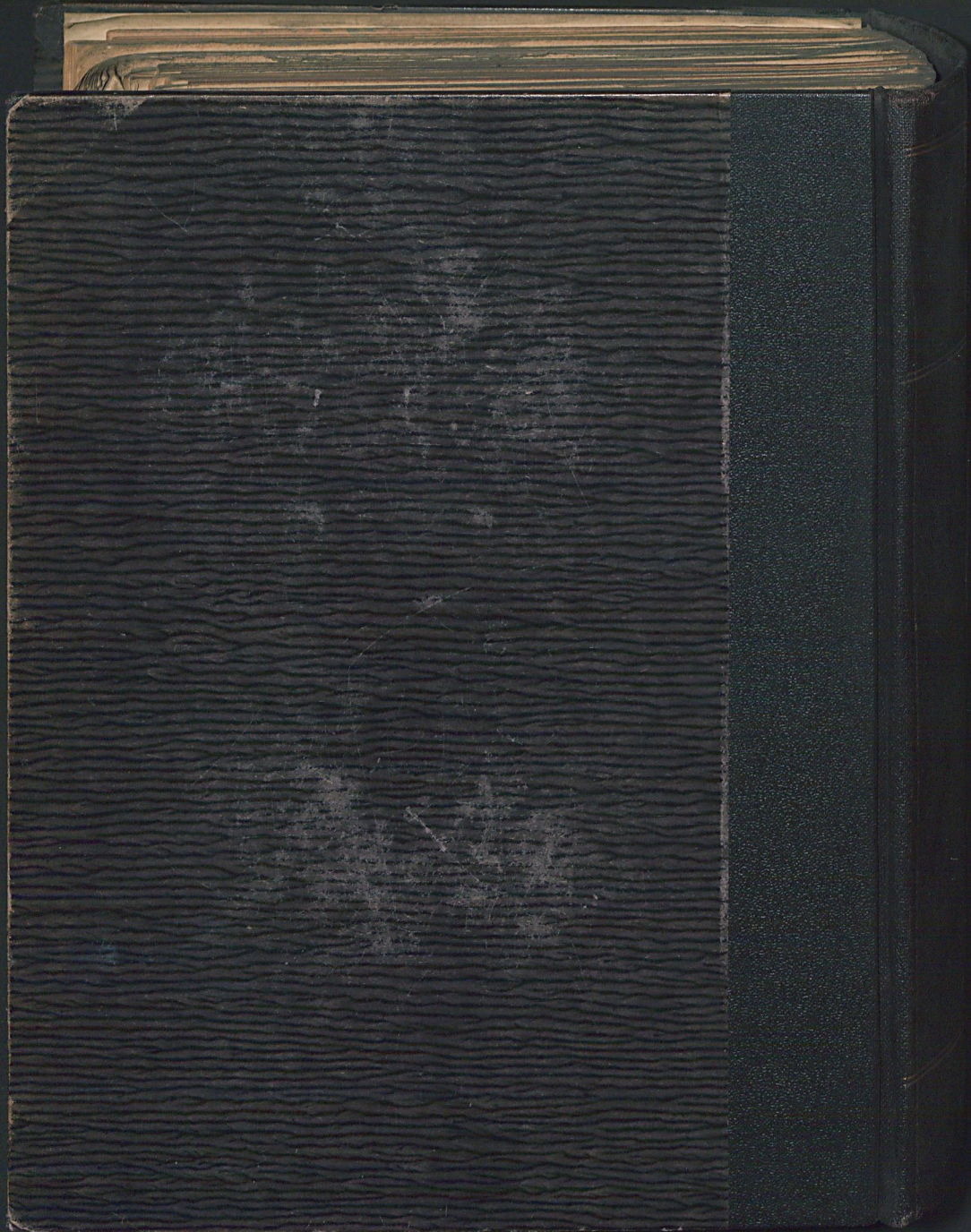

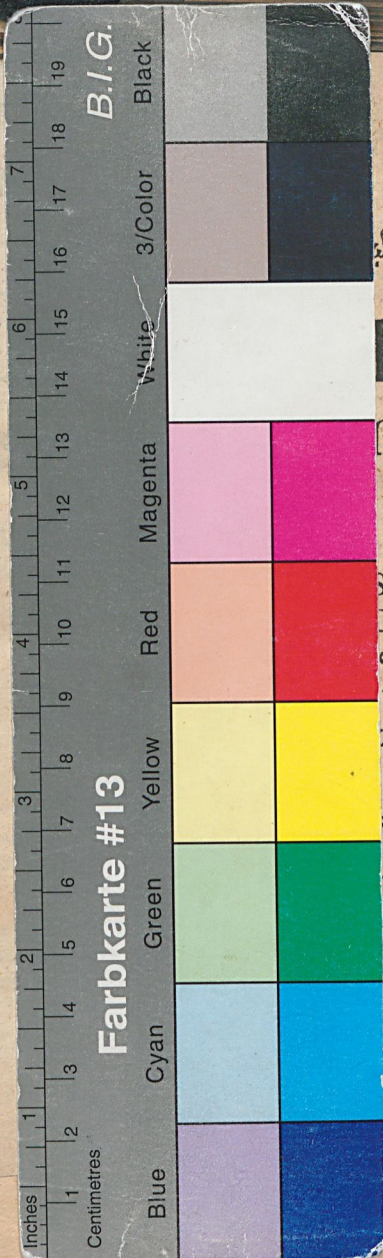

X 2615905

lomb

B.I.G.

Farbkarte #13

1670, 5, XL

ἡ τῆ Ἰησοῦ ἀπολογητῆ ἀπολογητῶ
ὀνόματι!

ESTATUS,

Summo Jctorum ordine
consentiente

PRÆSIDENTE
SILERO, Reuffendorff-Silesio.
D. Majoris PP. Collegii Collegiato
reptore officioso amore colendo,

publicè
1670. d. 3. Februar. H. L. L. C.
ad examinandum propositus

REDO Böttiger / Bornâ-Misnico,
Jurium Studiofo.

L I P S I Æ,
s JOHANNIS ERICI HAHNII.

J. M. Ein